

Hur bör gränsen mellan offentligt och privat dras?

Mikael Sandström

f.mikael.sandstrom@gmail.com

Bakgrunden till NPM enligt Per Molander

- "...kan NPM definieras relativt tydligt som en **systematisk strävan efter att flytta fram den privata sektorns positioner** inom den sfär som tidigare definierats som offentlig" (s. 82)
- "Vad motiverade reformivern som inleddes under 1980-talet? Beträffande den svenska offentliga verksamheten var diagnosen inte särskilt klar. **Kärnan i det offentliga åtagandet** – skolan, hälso- och sjukvården och omsorgen – **fungerade i internationell jämförelse väl.**" (s. 168)
- "När NPM-doktrinen lanserades, var marknadslösningars bidrag till **effektiviseringar och kostnadssänkningar ett huvudargument.**" (s. 160)
- "I takt med att erfarenheter vunnits och att utlovade kostnadsminskningar eller kvalitetshöjningar har uteblivit har **valfriheten tagit över som huvudargument.**" (s. 160)
- "Det är svårt att frigöra sig från intrycket att privatiseringen av **vissa intressegrupper och beslutsfattare har drivits mer för sin egen skull än av omsorg om de berörda verksamheterna.**" (s. 170)

Föräldrarna jobbar på daghemmet Kossan

□ Föräldrar brukar inte ha mycket att säga till om på vanliga daghem, inte här heller. □ Det har de på "Kossan" i Örnänge, som föräldrar själva startat och driver med kommunens stöd i en vanlig trä. Där planerar barn, föräldrar och personal dagen tillsammans. Alla delar på vardagsjobben. Barn ur dagbemskön är med.

Arbetet tar tid

En träs fungerar

VARDAGS sidan

Fotvården går över i privat regi

Den kommunala fotvården i Nacka upphör från 1 juli nästa år. Det beslöt fullmäktiges borgerliga majoriteten anser att fotvården bör både effektivare och billigare i privat regi. Densse behållas från juli 1985 och året ut. Socialnämnden har bara minskat kostnad för fotvård med 100 000 kr nästa år, säger han.

Dikotomin mellan privat vinstintresse och offentligt etos

- ”...högre ingångslöner tenderar att attrahera personer med svagare offentligt etos” (s. 60)
- ”...saknas i den privata sfären en motsvarighet till ett offentligt etos” (s. 62)
- ”Normer, etos eller vilken term man föredrar är den traditionella metoden inom den offentliga sektorn, medan den privata i större utsträckning förlitar sig på incitament.” (s. 76)

Empirin

- Böhlmark och Lindahl (2016)
 - Positiva effekter av friskolor
 - Effekten kan inte bortförklaras av betygsinflation
- Bergman et al (2016)
 - Dödligheten minskade bland de allra äldsta när kommuner handlade upp äldreomsorg
- Metodologiska brister och problem
 - De är mycket stora, men...
 - ...de är minst lika stora till exempel när man studerar effekter på segregeringen och kostnader

Hårda policyslutsatser

- Förstatliga skolan, avskaffa friskolor, ersätt skolval med statlig placering av elever
- Höjda tak i offentliga socialförsäkringar för att i praktiken förstatliga avtalsförsäkringar
- Låta landstingen besluta om vårdval och fri etableringsrätt och ge ersättning utifrån kostnader
- Avskaffa PPM
- Ersätt etableringsfrihet inom LSS med upphandling

Hur bör gränsen mellan offentligt och privat dras?

Mikael Sandström

f.mikael.sandstrom@gmail.com